A°. 1826. N°. 105.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 2 September.

FRANKFORT, den 30. Augustus.

Scheepsberigten, welke te Triest uit den Archipel ontvangen zijn, maken ook melding van de nadeelen, welke *Ibrahim*-pacha in Morea door de Mainotten geleden heeft.

In het laatste der maand Julij werd te Sijra eene Russische bombarde, met eene rijke lading naar Konstantinopel bestemd, door eene Hijdriotische polacre opgebragt en buit gemaakt, onder voorwendsel, dat zij vroeger de Hydrioten afgenomen was. De Oostenrijksche admiraal *Paolucci* kwam intusschen aan en eischte van de Grieksche polacre voor de Russische bombarde eene schadeloosstelling van 12,000 talari, en voerde eerstgemelde, daar zij aan den eisch niet voldoen kon, naar Hijdra, waar zij hare schuld hoopte af te doen. Onderweg ontmoette de Oostenrijksche vlootvoogd een Grieksch smaldeel onder den admiraal *Sachturi*, die aanbood de 12,000 talari te betalen. De Oostenrijksche bevelhebber sloeg echter het voorstel af, om niet den schijn op zich te laden, als of hij aan overmagt had toegegeven.

HANOVER, den 25. Augustus.

Bij eene koninklijke ordonnantie, gedagteekend te Carlton-House den 31. Julij, worden bepalingen gemaakt, welke in alle provinciën des rijks moeten nageleefd worden, ten aanzien van de godsdienstige opvoeding, hetzij der kinderen van ouders van verschillende geloofsbelijdenis, hetzij van vondelingen. Ten gevolge van §§ 1 en 2 dier wet, heeft de vader het volstrekte regt, om naar zijne overtuiging vast te stellen, in welk geloof zijne wettige kinderen moeten opgevoed worden, en elke overeenkomst, waarbij hij, voor of na het huwelijk, van dit regt afstand mogt doen, zal als nul en van geener waarde beschouwd worden. De bepalingen dezer ordonnantie zijn ook toepasselijk verklaard op huwelijken, die voor de uitvaardiging gesloten zijn, voor zoo verre bijzondere en bepaalde betrekkingen geene uitzondering toelaten.

LONDEN, den 25. Augustus.

Men schijnt het algemeen daarvoor te houden, dat ten aanzien van handel en fabrijken de ergste tijd voorbij is. Ofschoon de vermeerderde navraag naar fabrijkgoederen, welke onlangs hier en daar waargenomen is, de prijzen niet heeft verhoogd, is echter eene verdere daling voorgekomen, en velen zien deze navraag als een spoor van herlevend vertier aan. Doch een ieder stemt toe, dat in den aanstaanden winter ten minste de helft der fabrijk-arbeiders zonder werk zal blijven, en dat de bezigheid der meeste overigen op zoo weinige dagen in de week en op zoo slecht loon moet nederkomen, dat zij naauwelijks daarvan zullen kunnen leven. Men denkt in den omtrek van Manchester groote wegen te maken, om de armen niet werkeloos te laten. Te Dublin hebben de wevers met het ellendigste dagloon genoegen genomen, dat men hun voor het maken van wegen aangeboden heeft, en waarbij zij schier versmachten moeten. Ook in Ierland ziet men een' vreesselijken winter te gemoet.

PARIJS, den 28. Augustus.

Het officiële dagblad van Lissabon maakt de bepalingen bekend, welke door de regentes van Portugal ten aanzien der verkiezingen van volksvertegenwoordigers zijn gemaakt. In de maand October zal de eerste vergadering der cortes gehouden worden.

— Een ministerieel blad zegt het volgende van den hertog *van Infantado*, gewezen minister van buitenlandsche zaken van Spanje, en nopens deszelfs waarschijnlijken opvolger: » De hertog *van Infantado* heeft, nadat zijn ontslag toegestaan was, openbare bezoeken afgelegd. Hij is niet verbannen, en derhalve is zijn ontslag geheel vrijwillig. Het is een groote heer en een ware ridder. Hij is edelmoedig, maar geen beminnaar van praal en vertooning. Hij heeft den Koning op zijne kosten te Guadalajara ontvangen, hem veel gelds geleend, nooit voordeelen genoten en altijd onbetwistbare blijken van zijne belangloosheid gegeven. Hij was den infanten, der konings-partij en der geestelijkheid aangenaam, hij verhief zich tegen de knevelarijen, en het is niet te verwonderen, dat hij zich vijanden heeft gemaakt.

» Men gelooft, dat hij door den hertog *van San-Carlos* zal vervangen worden, die uit Petersburg vertrokken is, om naar Spanje terug te keeren, nadat hij vooraf Parijs zal aangedaan hebben.

» De hertog *van Infantado* had sedert eenigen tijd besloten zijn ontslag te nemen, en niets heeft hem daarvan kunnen terughouden."

GRONINGEN, den 25. Augustus.

De plegtige inwijding van het monument voor Graaf *Adolf van Nassau* is op het feest van 's Konings verjaring met hooge geestdrift gevierd. Des morgens ten 10 ure verzamelden zich te Scheemda verscheidene staatsleden, ambtenaren des Rijks, leden der commissie van onderwijs en andere aanzienlijke lieden ten huize van den heer Burgemeester, Mr. *U. E. Stheeman*, wordende de heer Gouverneur der Provincie (die wegens de feestelijkheid van den dag de hoofdstad niet kon verlaten) vertegenwoordigd door den heer Mr. *E. H. Engelkens*, lid van de Gedeputeerde Staten. Van daar ging ten 11 ure de trein naar de kerk der Hervormden, welke met veel smaak rijk versierd was door guirlandes en bloemfestoenen, tusschen welke tegen over den predikstoel aan den muur was geplaatst het portret van den Graaf en een afbeeldsel van het monument, omringd van tropheën. De Schoolopziener *M. J. Adriani*, daartoe namens den heer Gouverneur uitgenoodigd, in plaats van den vroeger benoemden Hoogleeraar, Mr. *J. R. van Eerde*, nu door ziekte verhinderd, betrad onder orgelmuzijk- en feestgezang den predikstoel, en hield eene korte, doelmatige, geschiedkundige redevoering over het gebeurde te Heiligerlee en de gevolgen daarvan. De statigheid en stille aandacht der zeer talrijke vergadering verhoogde het feest, hetwelk door afwisselend gezang, treffelijk uitgevoerd door de jeugd van Scheemda, zeer veraangenaamd werd.

Van daar ging men tegen 2 ure in rijtuigen en schuiten naar de hooge zandige vlakte bij het voormalige klooster van Heiligerlee, waar het monument was opgerigt. Hier schaarde zich in een' wijden kring rondom het monument eene talrijke schare aanschouwers, terwijl eene kompagnie schutters behoorlijk orde hield. Onder een weluitgevoerd veld- en krijgsmuzijk, trad de straks vermelde aanzienlijke trein den kring binnen, en de heer Mr. *H. A. Spandaw*, lid van het Kon. Instituut, daartoe door Z. Exc. den heer gouverneur verzocht, sprak eenige treffende dichtregelen uit, ter vereering van den daar gesneuvelden held. Terwijl de dichter eene poos zweeg, werd eensklaps, onder zwaar muzijk, het monument onthuld; — dit bestaat uit een obelisk, op een pedestal van Bentheimer steen, ter hoogte van vijf Nederl. ellen; — vervolgens slingerden 4 jonge juffers uit het naburige Winschoten, met groote bevalligheid eene boven aan de urne vastgemaakte guirlande van eikenloof en bloemen eenige malen om de naald van het monument, onder het liefelijk gezang van een koor andere meisjes, geaccompagneerd en vervangen door eenige schoolonderwijzers uit den omtrek, terwijl nog kleinere meisjes den nu gewijden grond rijkelijk met bloemen bestrooiden. Daarna vervolgde de dichter met hoogen ernst en kunstigen zwier zijne taak, en boezemde aan zijne hoorders geestdrift en eerbied in, terwijl bij het eindigen het algemeen gejuich van *leve de Koning!* de toonen der zwaarste muzijk verdoofde.

AMSTERDAM, den 30. Augustus.

In eenen brief uit Batavia leest men het volgende:

(*Wij deelen het mede, omdat er welligt belangrijke wenken in gevonden worden. Is iets verkeerd voorgedragen, wij zullen gaarne het betoog daarvan opnemen.*)

. . . . Uit den uwen . . . . per het schip *Baron v. d. Capellen* (den 12. Oct. van Antwerpen vertrokken) zie ik dat dit schip in Nederland de regten heeft moeten betalen als een *vreemd* schip. (NB. Die bodem is op *Java* gebouwd, vaart onder *Nederlandsche* vlag, en is *Nederlandsch Eigendom.*)

Met groot leedwezen heeft men den generaal *de Kock* van hier (Batavia) naar de vorstenlanden zien vertrekken, wiens kennis der O. I. zaken en voorbeeldelooze bedaardheid zoo hoogst noodig zijn in de tegenwoordige tijden, hoezeer deszelfs bestuur weinig meer beduidde, vermits nagenoeg alle zaken aan den commissaris-generaal moeten worden voorgedragen, die dan daarop naar goedvinden besluiten uitvaardigt. De luitenant-gouverneur (NB. zijne qualificatie als *waarnemend gouverneur-generaal* is hem officieel ontnomen) is eigenlijk een commies expediteur geworden, die de besluiten van den commissaris-generaal ontvangt, om ze te doen afschrijven. Dit is nu wel lijnregt strijdig tegen een koninklijk-besluit, geteekend *Willem*, maar vermits de bevelen van den commissaris-generaal moeten worden beschouwd als of zij van den Koning zelven waren, schijnt daaruit het gevolg te worden getrokken, dat hij Z. M. besluiten alterende, slechts *zijne eigene* verandert.

Alle de autoriteiten zijn aangeschreven om aan den commissaris-generaal op te geven de namen, kwaliteiten enz., der onder hen ressorterende ambtenaren, *met vermelding van elks politieke opinie.* (Wie herinnert zich hierbij niet dadelijk de fransche hooge politie, met hare *statistique personnelle?*) Alzoo nu niemand hier te lande aan deze laatste questie ooit gedacht heeft, hebben sommige ambtenaren, *bij abuis*, de invulling dezer kolom aan de belanghebbenden zelve overgelaten, hetgeen men zegt tot aardige *qui pro quo's* aanleiding heeft gegeven. Achter den naam van dezen of genen pakhuisknecht of mandoor van eene houtloods (waarvan sommigen zoo blank zijn, als onze hoofd- en voettobisels) moet men gevonden hebben: *trouwe aanklever van het Huis van Oranje! — Hater van al wat Fransch is!!!* enz. enz.

De bewegende kracht hier is omgeven van Europische (hier te lande onbekende) instructien en van Indische denuntiatien. De commissaris-generaal vreest het klimaat van *Batavia*, komt daar slechts van tijd tot tijd voor één dag, en spoedt zich dan weder naar *Buitenzorg*. — De hoofdstrekking van alles is *bezuiniging* en — *Europische kolonisatie* (*).

(*) Dat de *Europische Kolonisatie* in Neerl. Indie een *probatum* is tegen een' te grooten aanwas van bevolking, zal ongetwijfeld (*à la satisfaction générale*) *in den grond* bewezen worden, binnen de eerste zes of twaalf maanden, nadat de Europische Kolonisten de ploeg of spade zullen hebben gehanteerd!!

De finantiele maatregelen zijn ongelukkig gekozen. In plaats van te beginnen met de promessen in te trekken, hetgeen eene dadelijke bezuiniging zou hebben opgeleverd van interessen, heeft men de papieren munt van *f* 1 en *f* 5 uit de wandeling genomen, die, zonder eenige meerdere onkosten, nog zeer wel eenige maanden kon blijven bestaan, te meer nog daar derzelver onmiddelijke intrekking, bij geenen genoegzamen voorraad zilver, een groot ongerijf aan de gemeente moest veroorzaken. — Wat is nu het geval? De last en belemmering der promessen blijft bestaan. De papieren van *f* 1 en *f* 5 zijn ingewisseld, en *het zilver, daarvoor uitgegeven, is reeds verdwenen.* Guldens doen 10 pCt., drie guldens 5 pCt. en Sp. matten 5 pCt. agio enz. enz.

'sHERTOGENBOSCH, den 28. Augustus.

De Zuid-Willemsvaart is thans geheel daargesteld en plegtig geopend geworden. Dit kanaal is voor handel en nijverheid van het hoogste belang.

*** De Rector der Latijnsche Scholen verwittigt bij deze zoodanige Ouders, welke het onderwijs op voornoemde Scholen voor hunne zonen mogten verlangen, dat de Winter-Cursus op Woensdag den 6. September een aanvang nemen zal; en noodigt dezelve uit, om vóór dien tijd deze hunne begeerte aan hem bekend te maken, daar het belang der Leerlingen eene tijdige aangifte vordert.

Dezelve noodigt tevens alle beminnaars der oude Letterkunde uit, ter bijwoning der halfjarige promotie, die op Dingsdag den 5. September des middags *ten twaalf ure, (niet op Maandag den 4 September, zoo als aangekondigd was)* in de Gasthuis-kerk zal gehouden worden.

A. ROMBOUTS.

Hoogste stand van den Thermometer te *Arnhem:*
Donderdag 31. Aug., 71° Fahrenheit.
Woensdag 1. Sept., 75° ———

ARNHEM, den 2. September.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 1. Sept. 1 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 0 D.
Den 2. dito. 1 El 0 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 10 D.

SCHOUWBURG TE *ARNHEM.*

De *Nederlandsche Tooneelisten*, onder Protectie van Z. K. H., den Prins van *Oranje*, en directie van *OBELT, KUP en DE KONING*, zullen de eer hebben te geven,

Op Zaturdag den 2. September,

DE LIGTZINNIGE LEUGENAAR,

Nieuw en zeer beroemd Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van SCHRÖDER, Directeur van den Schouwburg te Hamburg. Dit stuk is nimmer dan door de gezelschap in het Nederduitsch vertoond; maar heeft te Hamburg en door geheel Duitschland de meeste goedkeuring genoten.

Gevolgd van:

DE TWEE VERMOMDE GELIEVEN,

Geestig Blijspel met zang, in een bedrijf, naar het Fransch; waarin de Heer en Mejuffrouw DE KONING onderscheidene karakters zullen vervullen.

NB. Tot het treffen van Abonnement, (zoo civiel als militair) wordt men verzocht zich te adresseren bij den Directeur van OVERVEST KUP, in het *Hotel van Brunswijk*.

Heden morgen beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON, de Hoog WelGeb. Vrouwe *M. C. A.* BARONNESSE *LOCHMANN VON KÖNIGSFELD*, geliefde Echtgenoote van den Heer

ARNHEM,
den 30. Augustus
1826.

J. W. BARON VAN ECK.

§ § § De Notarissen *A. J. N. GODEFFROY*, residerende te *Arnhem*, en *L. H. N. BOSCH VON ROZENTHAL*, resiederende te *Dieren*, als daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg in het Arrondissement *Arnhem* benoemd, zullen, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het Kanton *Velp*, op nader te bepalen dag, in de maand September 1826, in het openbaar veilen, om veertien dagen, na dien te bepalen dag finaal te verkoopen:

Een zeer logeabel, modern gebouwd HEERENHUIS en ERVE, *Rhederoord* genaamd, staande en gelegen midden in het Dorp *Velp* nabij *Arnhem*, zijnde No. 122, aan den Koninklijken Straatweg van *Arnhem* op *Zutphen*, voorzien van zeven differente KAMERS, met verschillende GEMAKKEN voorzien, voor het grootst gedeelte Behangen, DOMESTIEKEN-KAMERS, KEUKEN, KELDER, WEL- en REGENPOMPEN, KOETSHUIS en STALLING, met ruime REMISES.

Voorts twee groote MOESTUINEN, aan elkander achter hetzelve perceel gelegen, voorzien met exquise VRUCHTBOOMEN, BLOEMPERKEN, TERRASSEN en BLEEKVELDEN.

En eindelijk ongeveer 28 Nederlandsche Roeden en 39 Ellen daaraan gelegen BOUWLAND.

Iemand aanwijzing begeerende, adressere zich te dien einde te *Velp*, bij den Heer *H. AVELINGH;* terwijl, ten aanzien van de Konditien van Verkoop, informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemde Notarissen, acht dagen vóór den inzaat en vervolgens.

§ § § Mr. *N. G. FRANCKEN*, Notaris te *Elst*, † † zal, ten huize der Erven *AALBERS* aldaar, op † Dingsdag den 12. September 1826, des voormiddags ten tien ure, publiek op hoogen doen inzetten, om veertien dagen later terzelfder uur en plaats, finaal te worden verkocht: eene HOFSTEDE, benevens acht perceelen WEI- en BOUWLAND, alles gelegen onder *Herveld*, te zamen groot circa 16½ Bunders, breeder bij Biljetten omschreven.

§ † § De Arrondissements-Yker *J. C. ROUKENS*, te † † *Nijmegen*, brengt hiermede ter kennis der belanghebben- § den, dat bij hem de INHOUDS-MATEN, ten dienste der Scholen, ingevolge besluit van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie *Gelderland*, verkrijgbaar zijn.

§ † § Daar de ondergeteekende, binnen eenige dagen, eene † † Lading puike kwaliteit KOLEN en GRUIS § van de *Roer* verwacht, maakt hij hiermede zijne geëerde Begunstigers bekend, dat zij zich, tegen eenen civielen prijs, kunnen ook des verkiezende terstond uit het Schip, kunnen voorzien.

Voorts zijn bij denzelven allerhande soorten van *Brabandsche* en *Luiksche Kolen* te bekomen.

A. CREMER,
Roggestraat, Lett E, No. 90.

† § † Iemand genegen zijnde *f* 6000 te vestigen, tegen 5 pCt. † † als eerste verband op een solied Goed, hebbende *f* 16000 § waarde, gelegen tusschen *Arnhem* en *Zutphen*, ressort *Zutphen*, gelieve zich, ten spoedigste te adresseren onder de letters S. B., in het Posthuis te *Dieren*.

† † † Tegen November aanstaande, wordt gevraagd een † † † TUINMAN, ongehuwd, het Tuinwerk, de † Broeijerij en Bloemisterij goed verstaande en van goede getuigenissen voorzien. Zich te adresseren, met gefrankeerde Brieven, onder de Letters M. N., bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Bepaling van de dienst, gedurende de maanden Augustus en September.

Van *Rotterdam* op *Nijmegen:*
Elken Zondag en Dingsdag des morgens ten 6 ure,
en Vrijdag ten 4 ure.

Van *Nijmegen* op *Dusseldorp* en *Keulen:*
Elken Maandag en Woensdag, des morgens ten 4 ure,
en Vrijdag namiddags ten 4 ure.

Van *Keulen* op *Dusseldorp:*
Elken Zondag, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* op *Nijmegen:*
Elken Woensdag en Vrijdag, des morgens ten 5 ure.

Van *Dusseldorp* op *Rotterdam:*
Elken Maandag, des morgens ten 5 ure.

Van *Nijmegen* op *Rotterdam:*
Elken Donderdag en Zaturdag, des morgens ten 7 ure,
en Maandag namiddags ten 2 ure.

De dienst van *Rotterdam* naar *Antwerpen*, *Ter Veere* en *Londen*, en vice versa, is bepaald als bij Biljetten is bekend gemaakt. Men kan informatien bekomen ten kantore van den Agent van voornoemde Maatschappij, de Heeren *VAALMAN en FRIEBELS*, te *Nijmegen*.

§ § F. VOLKMAR, REINHARD'S CHRISTELIJKE ZEDELEER, 8 deelen. Aan dit hoogst voortreffelijk Werk ontbrak tot heden een volledig Register, of Bladwijzer op al de Deelen. De Boekhandelaars *A. J. VAN DEN SIGTENHORST*, te *Deventer*, en *G. YPMA*, te *Franeker*, thans eigenaars van hetzelve, hebben zich de moeite en kosten getroost, aan het doen vervaardigen van zoodanig Register verbonden, en hebben de eer den bezitters van het Werk te berigten, dat dit *negende* deel thans bij de meeste Boekhandelaars in het Rijk te bekomen is tegen *f* 4 - 20 het exemplaar. Hetzelve behelst: 1°. de korte inhoud van het geheele werk, 2°. Een Bladwijzer van alle Bijbelplaatsen in hetzelve voorkomende, 3°. Een uitterkundig Register, houdende opgaaf van alle de boeken, in het werk aangehaald, en 4°. Een Alphabetisch Register van de voornaamste in hetzelve voorkomende; de prijs van de 9 deelen is *f* 30.

*** Bij *G. OVERMAN*, in de Galanterie Winkel in de *Bakkerstraat*, te *Arnhem*, worden de zoo geroemde middelen bereid door *SIMON NATHANS DENTZ*, Hof-Tandmeester van Z. M. den Koning, en met [illegible] *NATHANS DENTZ*, Tandmeester van Z. K. H. den Prins van Oranje, en tevens van Z. K. H. Prins *FREDERIK* der Nederlanden, enz. enz., in commissie verkocht, als: Paerlwassing en Tand-Opiat, dienende om het tandvleesch te versterken, de Tanden en Kiezen te zuiveren, en tot in [illegible] onderdom te conserveren à *f* 2 - 10. Een veritable [illegible] voor Scorbut, Blaauwschuit, Rhumatique pijnen in den Mond, en bijzonder tot het aangroeijen en versterken van het Tandvleesch à *f* 2 - 0. Een Tandpoeder tot zuivering der Tanden à 10 [illegible] Tand-Elixer om de Tanden ivoor wit te maken, zonder het glazuur te benadeelen à *f* 1 - 2. Een Eau de Blanchard, om [illegible] Tandpijn, Zinkens &c. te verdrijven à *f* 1 - 5. Poudre Dentifrice, et Antiscorbutique à *f* 2 - 0. Als ook het zoo zeer bekende Savon de Paris, voor Zomervlakken en Winterhanden, wegnemende in korten tijd alle Velonsteking, Jeuken, Sproeten, Puisten, Vlekken, roode Opdragtigheid, Schilverachtige uitslag in het aangezigt, of waar die geplaatst is, maakt die in het aangezigt zeer, geel of bruin van verwe zijn, dat het vel [illegible] en aangenaam wordt à *f* 1.

NB. De Potjes en Flesjes zijn alle met Cachetten en Berigten, hoe ze gebruikt moeten worden, voorzien, en ook te bekomen te *Nijmegen* bij de Gezusters LABBE, in de Galanterie Winkel, in de Houtstraat; *Zutphen*, OEFFELMAN, Boekverkooper op de Markt; *Deventer*, VAN HEUMEN in de Galanterie Winkel; *Zwolle*, J. C. STAAL, in de Galanterie Winkel, in de Diezerstraat; *Kampen*, C. J. BOELE, en alom in de meeste Steden.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.